

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.IV.30.987/2011/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Gál Ferenc Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: Dr. Gál Ferenc ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (címe, a **jogelőd felperes neve** jogutóda) felperesnek - a Dr. Fónagy Sándor ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen szállítási szerződésből eredő követelés megfizetése iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2011. június 28. napján meghozott 7.G.15-11-040.062/6. számú ítéletével szemben az felperes által 8., az alperes által pedig 7. sorszámon benyújtott fellebbezések folytán indult másodfokú eljárásban - a 2012. május 9. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának összegét 14 181 012 (Tizennégymillió-egyszáznyolcvanezer-tizenkettő) Ft-ra és annak 2008. május 19. napjától a kifizetés napjáig járó félévente a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatra, a perköltség összegét pedig 1 486 000 (Egymillió-négyszáznyolcvanhatezer) Ft-ra felemeli; mellőzi a felperes keresetének részbeni elutasítását, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 748 200 (Hétszáznegyvennyolcezer-kettőszáz) Ft másodfokú perköltséget.
Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2011. június 28. napján meghozott 6. sorszámu ítéletével kötelezte az alperes arra, hogy fizessen meg a felperesnek 5 944 029 Ft-ot, valamint 332 320 Ft perköltséget, ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes jogelődje (a továbbiakban: felperes) gazdasági társaság, amelynek fő tevékenysége élőállat nagykereskedelem. A felperes képviseletére 2007. augusztus 14. napjáig, majd 2008. február 20. napjától újra **M. K.** volt jogosult.
Az alperes egyéni vállalkozó, **B.** név alatt vágóhidat üzemeltet.

A felperes szervezeti képviselője, **M. K.** és az alperes 2005. évben ismerkedtek meg és a felperes valamint az alperes üzleti kapcsolatba is kerültek. 2006. év végén a felperes beltagja az alperest felkereste és azt közölte, hogy jól fizető partnert tud az alperes számára biztosítani az általa feldolgozott hasított félsertések értékesítésére. 2007. januárjában a felperes beltagja az alperest mobiltelefonon felhívta és az előző év végi

beszélgetésre utalva közölte, hogy **L. J-né** irodájában tartózkodik, aki szerződést kívánna vele kötni. A felperes szervezeti képviselője a **L. J-nét** „tuti fizető” jó üzleti partnerként ajánlotta, és javasolta az alperesnek a céggel való szerződéskötést, valamint azt is közölte, hogy **L. J-né** cége a felperes felé fennálló tartozását teljes egészében kifizette. A felperes szervezeti képviselője azonban valótlanul mondta az alperesnek, hogy a **L. Kft.**-nek feléje már nem áll fenn tartozása, ugyanis 2006. december 31-én a **L. Kft.** 37 847 838 Ft összeggel tartozott részére, amelyet részletekben 2007. január hónapban 22 467 324 Ft-ot, februárban 10 449 468 Ft-ot, márciusban 4 316 454 Ft-ot és áprilisban 614 592 Ft-ot fizetett meg. A felperes szervezeti képviselője a telefonbeszélgetés időpontjában tudott arról, hogy a **L. Kft.**-nek 100 000 000 Ft-ot megközelítő követelése áll fenn a **K. Kft.**-vel szemben, amely 2006. december 7. napjától kezdődően felszámolás alatt állt.

Az alperes a felperes szervezeti képviselőjének ajánlását követően sem személyesen, sem munkatársai igénybevételeivel nem ellenőrizte, hogy a **L. Kft.** létező gazdálkodó szervezet-e, információt a cégről nem szerzett be, ugyanis az ajánló „kezeskedett” azért, hogy fizetéképes partnerrel szerződik. Ezt követően az alperes szállítóként és a **L. Kft.** vevőként írásban hasított félsertésekre szállítási szerződést kötöttek, akként, hogy az alperes az általa használt általános szerződési feltételeknek megfelelő szerződést megküldte a **L. Kft.**-nek. A szállítási keretszerződés szerint a vevő számla alapján 20 naptári napon utalja át az áru ellenértékét a szállító bankszámlájára, ezt a teljesítési határidőt **L. J-né** áthúzta és 40 naptári napra javította, az alperes pedig ezt elfogadta. A szerződésben szankciós elállási jog is kikötésre került azzal, hogy amennyiben a vevő a megadott időpontig a számla ellenértékét nem egyenlíti ki, abban az esetben a szállítónak joga van a szállítások azonnali megszüntetésére. A szállítási szerződés megkötését követően a **L. Kft.** az alperestől vásárolt fél sertések feldolgozás utáni értékesítésére a **P. Zrt.**-vel szerződött. Az alperes 2007. február 19. napja és 2007. december 3. napja között végzett szállítást a **L. Kft.**-nek, amely cég az alperesnek 418 236 354 összértékű számláját egyenlítette ki. A 2007. szeptember 26. és 2007. október 25. napja közötti 18 szállítás alapján kibocsátott 2007. november 6. és 2007. december 4. napja közötti esedékességű, összesen 69 867 887 Ft összegű számlák ellenértékét viszont nem fizette meg. Az alperes részére a **L. Kft.** kezdetben határidőben (vagy 1-2 napos késedelemmel) teljesített, azonban a 2007. szeptember 22. és 2007. október 3. napja közötti fizetési határidővel történt kilenc szállítás teljesítése már 3-16 napos késedelemmel állapítható meg. A 2007. szeptember 26-i és 2007. október 25-i szállítások közül csak egy számla ellenértéke került kifizetésre. A **L. Kft.**-vel a szerződéses megállapodást a **P. Zrt.** 2007. októberében felmondta, ezt követően az alperesi szállításokat a **L. Kft.** nem tudta kiegyenlíteni. Az alperes a **L. Kft.**-nek 2007. októberét követően is szállított és nem élt a szállítási keretszerződésük 6. pontjában foglaltak szerinti szankciós elállási jogával, a szállításokat a fizetési késedelem miatt azonnal nem szüntette meg. Ezt követően még 2007. október 29. és december 3. között hét szállítást az alperes **L. J-né** egyéni cégének végzett, amelyek ellenértéke készpénzben kifizetésre került. Azt követően, hogy az alperes a **L. Kft.**-vel szállítási keretszerződést kötött a felperes is szállított a **L. Kft.**-nek 2007. februárjától 2007. áprilisáig, amelyért a **L. Kft.** 2007. márciusban 9 786 840 Ft-ot, áprilisban 4 217 496 Ft-ot fizetett ki.

A **L. Kft.** a székhelyét 2007. június 1-jei időponttal **Helység 1-ről Helység 2-re** helyezte át és a társaság 2007. október 1. napi kezdő időponttal végelszámolás alatt állt, a felszámolását pedig 2008. május 8-i kezdő időponttal rendelték el. Az alperes 2008. június 10. napján hitelező igényt bejelentést nyújtott be 69 867 887 Ft és járulékai erejéig,

amelyet a felszámoló a Cstv. 57. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint minősülő kategóriába sorolt és visszaigazolt, majd 2011. március 24. napján úgy nyilatkozott, hogy a hitelezői igény megtérülésére fedezet hiányában nincs lehetőség. Az alperes a **L. Kft.** nem teljesítését követően 85 000 000 Ft összegben forgóeszköz hitel igénybevételére kényszerült, amelynek a megfizetett ügyleti kamata - 2010. november 30-ig terjedő időre - 25 239 266 Ft volt. Az alperesnek ebben az időszakban egyéb kintlévőségei is fennálltak, így három felszámolás alatt álló cég, a **R. Kft.** 7 000 000 Ft-tal, a **K. Kft.** 100 000 000 Ft körüli összeggel, illetve a **H. Kft.** pedig 99 000 000 Ft összeggel tartoztak neki.

A felperes az alperes részére 2008. évben élő állatot szállított 15 280 972 Ft értékben, amellyel összefüggésben 2010. január 24. napján tartozásrendezési megállapodás megnevezésű szerződés jött létre a felek között, amelyben az alperes vállalta, hogy a 2010. márciusától 2011. áprilisáig havi egyenlő részletekben megfizeti a tartozását. Az alperes az első részletet, 1 100 000 Ft-ot banki átutalással 2010. április 2. napján megfizette, azt követően azonban nem teljesített.

Az alperes 2010. áprilisában **L. J-nétől** szerzett tudomást arról, hogy a közöttük létrejött szállítási szerződés megkötését a felperes szervezeti képviselője azért indítványozta, hogy a felperes hozzájusson a **L. Kft.**-fel szemben fennálló követeléséhez, holott ő a **L. Kft.** pénzügyi helyzetével tisztában volt. Emiatt az alperes a részletfizetési megállapodásban foglaltakat a továbbiakban nem teljesítette.

A felperes módosított keresetében szállítási szerződésből eredő követelés jogcímén 14 181 012 Ft és annak késedelmi kamata valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, azt sem jogalapja, sem összecszerűsége tekintetében nem vitatta. E követeléssel azonban beszámítási kifogást terjesztett elő, arra hivatkozással, hogy a felperes szervezeti képviselője valótlan nyilatkozataival megtévesztette abból a célból, hogy egy fizetésképtelen cég (**L. Kft.**) részére árut szállítson, amelynek ellenértékéből az ő cége megkapja a követelését. E magatartásával, mint a felperesi gazdasági társaság vezető tisztségviselője ebben a jogkörében eljárva olyan kárt okozott, amely kárért a felperes tartozik felelősséggel. Kárként az általa szállított áruk meg nem fizetett ellenértékeként 69 867 887 Ft-ot, valamint a kintlévőségei folytán felvenni kényszerült hitel 25 239 266 Ft összegű ügyleti kamatát jelölte meg.

A felperes az alperes beszámítási kifogásának elutasítását kérte. Beismerte, hogy valóban a képviselője ajánlotta az alperesnek, hogy a **L. Kft.**-vel való szerződés kötést, azonban érte garanciát és kezességet nem vállalt. Hangsúlyozta azonban, hogy a szervezeti képviselője, **M. K.** az ajánlását annak ismeretében tette meg, hogy a **L. Kft.**-vel hosszú távú megbízható kapcsolata volt, tudott arról, hogy a **R. Kft.** kezességet vállalt a **K. Kft.** „f.a.” tartozásáért és arról is, hogy a **P. Zrt.**-vel a **L. Kft.**-nek sikerült kedvező szerződést kötnie, amely a jövőben biztos háttérrel nyújthat a cég számára. Arra is hivatkozott, hogy az alperes felróható magatartása nagymértékben hozzájárult a kintlévősége felhalmozódásához, mert a szerződéskötés során nem járt el kellő gondossággal abban a tekintetben, hogy kivel szerződik, valamint a szállításokat azt követően is folytatta, amikor nyilvánvalóvá vált számára, hogy a **L. Kft.** nem képes határidőben teljesíteni a

számlatartozásait. A feltételezett kár mértékével összefüggésben utalt arra, hogy az alperesnek a **L. Kft.**-vel szembeni követelésénél lényegesen nagyobb összegű egyéb kintlévőségei álltak fent és amiatt volt szükséges a hitel igénybevétele. A felperes álláspontja szerint az alperes nem igazolta sem a kár bekövetkezését, annak összecszerűségét, sem a károkozó magatartás és a kár közötti okozati összefüggést.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét az alperes elismerésére tekintettel alaposnak találta, az alperes beszámítási kifogását pedig részben alaposnak.

Megállapította, hogy **L. J-né** és az alperes egymást nem ismerték, a felperes szervezeti képviselőjének közreműködése és közvetítése nélkül egymással nem kerültek volna kapcsolatba és megállapodás közöttük nem jött volna létre. A **L. Kft.** korábban az élőállatokat a felperestől szerezte be, 2006. évben azonban a **P. Zrt.** részére végzett bér munkával foglalkozott, amely 2007. januárjára megszűnt. Amennyiben a **L. Kft.** és az alperes között a szállítási keretszerződés nem jött volna létre a **L. Kft.** a felperesnek a 2006. december 31. napján fennálló tartozását a későbbiekben nem tudta volna kifizetni, illetőleg szerződés hiányában a húsfeldolgozó üzemet a továbbiakban nem tudta volna működtetni. Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes szervezeti képviselője szándékkiváltó és kezdeményező szerepet töltött be abban, hogy az alperes a **L. Kft.**-vel szállítási keretszerződést kötött és az ajánlásával megtévesztő magatartást tanúsított. A felperes szervezeti képviselője ugyanis valótlanul állította, hogy a **L. Kft.**-nek a cége felé már nem áll fenn tartozása, illetve bár tudott arról, hogy a **L. Kft.**-nek 100 000 000 Ft körüli követelése áll fenn, az akkor már felszámolás alatt álló **K. Kft.**-vel szemben, arról azonban az alperest nem tájékoztatta, úgy állította be, hogy a **L. Kft.** „tuti fizető”.

Megállapította továbbá, hogy az alperesi hitelfelvételben, illetőleg abban a tényben, hogy a **L. Kft.** 69 867 887 Ft összegben az alperes által szállított áruk ellenértékét nem fizette ki több tényező játszott szerepet. Az alperes és a **L. Kft.** közötti szerződéses megállapodás létrejöttében a felperes beltagjának kezdeményező szerepe volt, hiszen **M. K.** nélkül az üzleti kapcsolat lehetőségét a felek nem ismerték volna fel. A szerződés megkötését megelőzően azonban az alperes kellő gondosságot nem tanúsított, bár utóbb a **L. Kft.** nem vitatta, hogy az alperes volt a szerződő partnere. Közrehatott az is a kár bekövetkezésében az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, hogy az alperes az általa általánosan használt szerződési feltételek szerinti 20 napos banki átutalási határidő **L. J-né** általi 40 napra történő javítását elfogadta és ilyen feltételekkel is hajlandó volt részére szállítani. Szerepet játszott a kár bekövetkezésében az is, hogy a **L. Kft.** kintlévőségét a **K. Kft.**-től, illetve az érte kezességet vállaló **R. Kft.**-től nem tudta behajtani. Azt is megállapította, hogy az alperes a szerződéses szállítások megindulását követően szerzett csak tudomást a **L. Kft.** kintlévőségéről. **L. J-né** azonban az alperessel létrejött szerződés megkötésének időpontjában nem bízhatott joggal abban, hogy a kintlévősége vagy annak egy része behajtható lesz, mert a **K. Kft.** 2006. július 15. napjától, a **R. Kft.** pedig 2006. október 19. napjától állt felszámolás alatt. Közrejátszott az alperes részéről a kár keletkezésében az is, hogy amikor **L. Kft.** a 2007. augusztus 13-24. napja közti szállítások ellenértékét 2007. szeptember 22. és október 3. napja között a fizetési határidőn belül nem egyenlítette ki, akkor a szállításokat az alperes annak ellenére nem állította le, hogy már az első késedelmes teljesítés a szerződés 6. pontja alapján feljogosította volna a szállítások azonnal beszüntetésére. Az is oka volt az alperest ért kár keletkezésének, hogy a **P. Zrt.** a

L. Kft.-vel kötött megállapodását felmondta, ezért nem tudta az alperes által elvégzett szállítások ellenértékét a továbbiakban a **L. Kft.** kifizetni és felszámolás alá is került.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a felperes képviselőjének magatartásával összefüggésben a célzatosságot nem tudta bizonyítani, de a felperes beltagjának magatartása ennek hiányában is szándékkiváltó, nem túl távoli, lényeges oki szerepet tölt be az okozati láncolatban, ezért a prevenció célzatra is tekintettel kártérítési felelősség megállapításának alapjául szolgálhat.

Az elsőfokú bíróság annak a ténynek tulajdonított jelentőséget, hogy 2007. januárjában valótlan volt a felperes beltagjának az a közlése, hogy a **L. Kft.**-nek vele szemben semmilyen tartozása nem áll fenn, illetve elhallgatta azt, hogy a **L. Kft.**-nek nem szokványos mértékű, 100 000 000 Ft-os kintlévősége van, amelynek kiemelkedő hatása volt a cég likviditási helyzetére. A felperes szervezeti képviselője a **P. Zrt.**-t tekintette olyan megbízható partnernek, amely kellő stabilitást biztosít a **L. Kft.** részére, abban azonban ő sem lehetett biztos, hogy a megrendelő meddig tud az alperestől megvásárolt áru feldolgozásával előállított termékekre a **L. Kft.**-nek piacot biztosítani. Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ezek a többlétevényállási elemek megteremtik egy olyan felróhatóság megállapításának alapját, amely a kártérítési kötelezettség megállapítását lehetővé teszi. Megállapította, hogy a felperes vezető tisztségviselője e jogkörében eljárva harmadik személynek, az alperesnek kárt okozott, amely kárért a felperesi társaság felelős. A kárösszegezését egyrészt a meg nem térült **L. Kft.**-vel szembeni 69 867 887 Ft összegű áru ellenértéke, másrészt a felvett kényszerhitel kamatának - az alperes valamennyi kintlévőségét figyelembe véve megállapított - arányosan kiszámított 6 309 816 Ft összege alapján állapította meg, így összesen az alperest ért kár összegét 76 177 703 Ft-ban rögzítette. Az oksági láncolatban szerepet játszó tényezőket figyelembe véve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a kár 15 %-áért tartozik helytállni, tehát az alperes 11 426 655 Ft megtérítését igényelheti. Az elsőfokú bíróság a felperes által érvényesített követelést annak kamataival együtt az elsőfokú ítélet meghozatalának napjáig 17 370 684 Ft-ban állapította meg, amelybe beszámítva az alperes részére járó kártérítési összeget, az alperest a felperes javára 5 944 029 Ft megfizetésére kötelezte. A peres felek pervesztességének-pernyertességének arányában határozott a perköltségről figyelembe véve, hogy mivel az alperesi beszámítási kifogás elbírálása, a követelés összegezés megállapítása bírói mérlegeléstől függött, ezért a Pp. 81. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján a készkiadásokat megosztotta a peres felek között, azzal, hogy az egyéb felmerült költségeiket pedig a felek maguk kötelesek viselni.

Az ítélettel szemben mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztettek elő.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását az alperesnek a módosított keresete szerinti és perköltségében marasztalását kérte.

Továbbra is hangsúlyozta, hogy az alperes nem igazolta teljes körűen sem a kár bekövetkezését, sem annak összegezését. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen 2007. januárjára tette a felperes szervezeti képviselője és az alperes közötti telefonbeszélgetést, amely ténylegesen 2007. február 20-a körül volt. Ebben az időpontban a 2006. év végén fennálló 37 847 838 Ft tartozásából a **L. Kft.** már 32 916 792 Ft-ot teljesített, ezért nyilatkozhatott a felperes társaság beltagja úgy, hogy a feléje fennálló tartozás rendezése megoldódott. Álláspontja szerint, amely cég 2007. első két hónapjában

kb. 33 000 000 Ft összeget ki tudott fizetni, az nem minősül fizetéseképtelennek. A felperes 2007. februárjától szintén szállított 14 004 336 Ft összegben a **L. Kft.**-nek, amely szállítások ténye önmagában bizonyítja, hogy a felperes szervezeti képviselője nem gondolta, hogy a **L. Kft.** fizetéseképtelenné válik. Kérte, az ítéletábla értékelje az alperes terhére, hogy egy félmilliárd Ft értékű - valószínűleg nagyobb nyereséggel járt - üzleti kapcsolatnál nem járt el megfelelő gondossággal, illetve a saját vállalkozási kockázatát sem mérte fel helytállóan.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg a kártérítési felelősség 15 %-os mértékét. Álláspontja szerint a **P. Zrt.**-nek **L. Kft.**-vel szembeni 2007. szeptemberi szerződésmegmondása volt az a szerencsétlen gazdasági fordulat, amelyre a felperesnek, illetve képviselőjének egyáltalán nem lehetett ráhatása, illetve arról tudomása sem lehetett 2007. február végén, amikor az ajánlását megtette.

Az alperes a fellebbezésében a sérelmezett határozat megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségében történő marasztalását kérte.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében csak 15 % erejéig látta megállapíthatónak a felperes (képviselője) magatartását a kár bekövetkezésében és a károsult önhibáját jóval nagyobb mértékben rögzítette. Állította, hogy az alperes az internetes cégnyilvántartásban a szerződéskötés előtt megnézte a **L. Kft.** cégjegyzékét, abból azonban olyan következtetést nem lehetett levonni, amely a kár bekövetkeztére utalt volna. Az elsőfokú bíróság sem jelölte meg, hogy honnan, milyen forrásból, milyen módon tudott volna olyan információkat beszerezni, amely alapján tudhatta volna, hogy 2007. szeptemberében a **L. Kft.** nem fog majd fizetni. Véleménye szerint az a tény, hogy a szállítási keretszerződésben az alperes által megjelölt 20 napos fizetési határidőt a felek közös megegyezéssel 40 napra módosították nem írható az alperes terhére, azzal nem vállalt indokolatlan gazdasági kockázatot.

Kifogásolta annak megállapítását, hogy az alperes a szállítások megkezdése után tudomást szerzett volna, hogy a **L. Kft.**-nek jelentős mértékű kintlévősége van. Álláspontja szerint a **L. Kft.** már nem bízott a kintlévősége behajthatóságában, tehát abban a tudatban szerződött, hogy minden költségét az alperes által szállított áru tovább értékesítéséből származó árbevételéből kell fedeznie és erről a körülményről a felperes szervezeti képviselőjének is tudomása volt. **M. K.**-nak tudnia kellett arról is, hogy nemcsak a felperessel szemben fennálló tartozás kifizetésére kívánta felhasználni a **L. Kft.** a számára befolyt összeget, hanem ellensúlyozni igyekezett a **K. Kft.** által okozott bevételkiesést is. Megítélése szerint a szállítási keretszerződés 6. pontja alapján az újabb fizetési határidő biztosításának eredménytelen letelte után tagadhatta volna meg a teljesítést. Kifejtette, hogy a felperesi károkozás lényege pontosan az, hogy az alperes által tisztelt, elismert és korrekt üzletembernek tartott **M. K.** szavában nem kételkedett, így a károkozó személy jogellenes magatartása (a valótlan tény állítása és a valós tény elhallgatása) valósította meg azt a magatartást, amellyel a károkozó képviselő a maga cége számára kívánt vagyoni előnyt szerezni.

Mindezekre tekintettel - álláspontja szerint - semmiféle alperesi önhiba a beszámítási kifogás tárgyát képező károkozás kapcsán nem állapítható meg, a kárért 100 %-ban a felperes felelős, mert kizárólag a károkozó beltág magatartására vezethető vissza annak keletkezése, ezért a teljes kártérítésre igényt tartott beszámítási kifogásában.

Megjegyezte, hogy elírás történt az utolsó előkészítő iratában, miszerint az alperesnek 100 000 000 Ft-os kintlévősége lett volna a **K. Kft.**-vel szemben, e tény pedig érinti azt a számítást, amelyet az elsőfokú bíróság az alperest terhelő banki kamatokból kárnak tekintendő összeg megállapításánál alkalmazott. Állította, hogy a kérdéses időszakban az alperes követelése 99 000 000 Ft volt a **H. Kft.**-vel, 7 000 000 Ft a **R. Kft.**-vel és 70 000 000 Ft a **L. Kft.**-vel szemben (összesen 176 000 000 Ft), ezért a teljes állományon belül 41 %-ot (nem pedig az elsőfokú bíróság által megállapított 25%-ot) tesz ki a **L. Kft.**-vel szembeni követelés. Sérelmezte, hogy ő nem állította, csak az elsőfokú bíróság vélelmezte, hogy mindhárom kintlévőség elmaradása egyszerre indokolta a hitel felvételét.

Az alperes a másodfokú eljárásban előterjesztett 3. sorszámú előkészítő iratában kifogásolta az elsőfokú bíróság által a kár bekövetkezéséhez vezető okok során mérlegelt körülmények egyenrangú értékelését, álláspontja szerint közöttük úgy az okok időrendi sorrendjében, mind azok jelentősége tekintetében meghatározó szerepe volt, hogy a felperes közvetítése nélkül az alperes és a **L. Kft.** a szállítási szerződést meg sem kötötték volna, enélkül az alperest ért kár bekövetkezése fel sem merülhetett volna. Az alperest ért kár bekövetkezésére vevő vezető oksági láncolat első és egyben meghatározó eleme a valótlan megtévesztő felperesi tájékoztatás volt, e tekintetben álláspontja szerint nem lehetett jelentőséget tulajdonítani annak, hogy miután az alperes újra szállított a **L. Kft.**-nek, a cég 2007. áprilisig a felperes felé fennálló tartozását kifizette, mint ahogyan annak sem volt jelentősége, hogy a **L. Kft.** milyen összeggel tartozott a szerződéskötéskor a felperesnek. Kiemelte, amennyiben tudta volna, hogy a **L. Kft.** hosszabb ideje 37 000 000 Ft-tal tartozott a felperesnek, nem szerződött volna vele és nem alakulhatott volna ki a tartozásállománya.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kirívóan helytelen mérlegeléssel tulajdonított annak rész oki szerepet, hogy az alperest ért kár bekövetkezésében szerepet játszott az is, hogy 2007. február 19-én a **L. Kft.** még remélhette, hogy a kintlévősége befolyik a **K. Kft.**-től, illetve annak, hogy nem szüntette be azonnal a szállításokat, amikor a **L. Kft.** fizetési késedelembe esett.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a felperes által okozott kár nagyságát is helytelenül állapította meg, mert az alperes kára nemcsak a számlák tőkeösszegéből, hanem azok késedelmi kamatából is áll, amelyet az elsőfokú bíróság nem vont a kárszámítása körébe. Számítása szerint a - **L. Kft.**-vel kötött szerződésben megjelölt - kamat mértékének az elsőfokú bíróság kármegosztása szerinti 15 %-a 7 074 124 Ft, amely önmagában meghaladta volna a felperes javára szóló marasztalási összeget, tehát az ítélet megváltoztatását ez önmagában indokolja.

Az alperes a Pp. 247. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel beszámítani kérte a fellebbezési eljárásban az általa felvett 85 000 000 Ft kényszerhitel után 2010. november 30-ától a másodfokú ítélet meghozataláig járó ügyleti kamatok, 11 271 235 Ft összegben.

Hivatkozott arra, amennyiben az elsőfokú bíróság számítási módja helyes lenne, akkor az általa az elsőfokú ítélet meghozatalát követően igazolt újabb 11 271 235

Ft-os és a már igazolt 25 239 266 Ft kamatteher 41 %-a 14 969 305 Ft, valamint a meg nem térült 69 867 887 Ft tőke és a 47 160 824 Ft késedelmi kamat (összesen 131 998 016 Ft) 15 %-ával számítva az őt megillető kártérítés 19 799 702 Ft, amely a beszámítási kifogása folytán megszüntetné a felperes követelését.

A felperes fellebbezése alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az alperes kártérítési jogcímen előterjesztett beszámítási kifogásával összefüggésben a tényállást helytállóan állapította meg, azonban abból az ítéletábra az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetésre jutott.

A polgári jogi kártérítési felelősségnek négy alapvető feltétele van: jogellenesség, felróhatóság, kár, okozati összefüggés a kár és a felróható tevékenység (mulasztás) között. A feltételek közül a jogellenesség, a kár és az okozati összefüggés a kártérítési felelősség szükségképpen elemei, amelyek bizonyítása az igényérvényesítő alperest terhelte. Ezek bizonyítottsága esetén a károkozóra (felperesre) hárul a kimentés, vagyis annak a bizonyítása, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Jelentősége az adott esetben annak volt, hogy az alperes az általa állított felperes (képviselője) magatartásával összefüggésben jelentkező kárának bekövetkeztét tudta-e bizonyítani. Az okozati összefüggésnek pedig a károkozó magatartás és a kár között kell fennállnia és annak egy szerves összefüggésnek kell lennie. Filozófiai értelemben nyilván számos körülmény együtthatása, több esemény láncolata alapján alakult ki olyan helyzet, hogy a felszámolás alá került alperes az igényét nem tudta érvényesíteni a **L. Kft.**-vel szemben és emiatt vagyoni károsodást szenvedett el. Okként azok a körülmények, amelyeket az elsőfokú bíróság megállapított, szerepet játszhattak ebben. A Ptk. 339. §-a (1) bekezdésének alkalmazása során vitathatatlan, hogy a jogellenes magatartás (mulasztás) és a bekövetkezett eredmény között okozati összefüggésnek kell lenni, továbbá követelmény, hogy az oksági viszony releváns legyen. Releváns az ok, ha az események rendszerinti lefolyása mellett - az általános tapasztalat szerint - alkalmas az eredmény létrehozására. Ez megfelel az adekvát kauzalitás fogalmának, amely a jogi okozatosság primátusát hangsúlyozza. Okozati összefüggés egy jogellenes magatartás és egy káresemény között ugyanis csak akkor képzelhető el, ha a jogellenes magatartás általánosságban is kiváltotta volna a károsodást. A jogilag jelentős okok az eredmény (kár) szükségképpen bekövetkezését okozzák. Az eredmény szükségképpen bekövetkezése hiányában pedig az okozati összefüggés megállapítására nincs lehetőség.

A bíróságnak azt kellett az adott esetben vizsgálnia, hogy a **L. Kft.** vagyoni helyzetére vonatkozó tényeknek a felperes (szervezeti képviselője) általi elhallgatása, a **L. Kft.**-nek fizetőképese céggént való feltüntetése és az alperest ért kár között fennáll-e az okozati összefüggés. Más oldalról megközelítve az alperes az elhallgatott tények ismeretében, a felperes (képviselője) ajánlása nélkül megkötötte volna-e a szállítási szerződést a **L. Kft.**-vel.

Az ítéletábra megállapítása szerint az alperes - ugyan a felperes szervezeti képviselőjének ajánlására -, azonban önálló, gazdasági szempontból jövedelmezőnek tekinthető felelős döntést hozott, amikor szállítási szerződést kötött a **L. Kft.**-vel, amely a partnere nem teljesítése esetére szankciós elállási jogot is biztosított számára. Az alperes részéről - a **L. Kft.**-vel fennálló több mint féléves eredményes gazdasági kapcsolata alatt - kb. 400 000 000 Ft értékű áruszállítás történt, amelynek az ellenértéke kiegyenlítésre is került. A **L. Kft.** ezalatt az idő alatt kintlévőségeinek behajthatatlansága és a felperes felé fennálló tartozása ellenére gazdasági tevékenységet folytatott, a szállítási szerződés alapján 2007. szeptemberéig mindkét fél az abban foglaltaknak megfelelően teljesített, tehát az

alperesnek kára a felperes (szervezeti képviselőjének) magatartása következtében 2007. áprilisáig nem keletkezett.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a szerződéses szállítások megindulását követően a **L. Kft.**-nek a **K. Kft.**-vel szemben 100 000 000 Ft összegű kintlévőségéről tudomást szerzett. Az alperes vitatásával szemben ugyanis **L. J-né** tanú a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság .../23. sorszámú jegyzőkönyve 6. oldalának utolsó bekezdésében azt vallotta, hogy tájékoztatta az alperest a kintlévőségéről, valamint a 9. oldalának 2. bekezdésében azt állította, hogy „még emlékszem arra is, hogy talán hitelezői értekezlet volt, ahol közölte, hogy ő nem tud eljönni és képviseljük az ő érdekét is”. A tanúvallomásaiban úgy nyilatkozott, hogy a kintlévőségéről azért beszéltek, mert „nem a természetes kategóriába tartozott, igen jelentős összegű volt”.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes legkésőbb a 2007. áprilisában tartott **K. Kft.** „f.a.” hitelezői értekezletének idején értesült a **L. Kft.** kb. 100 000 000 Ft-os nagyságú kintlévőségéről és ennek ellenére a szállítási szerződéstől nem állt el, holott arra 30 napos felmondással joga lett volna. Ebből következően az alperes valószínűleg e tény ismeretében is megkötötte volna a

L. Kft.-vel a szerződést. 2007. áprilisában pedig már a felperes felé fennálló korábbi tartozását is kifizette a **L. Kft.** Mindezekre figyelemmel a kívülállók felé (amilyenek a felperes szervezeti képviselője is minősült) a **L. Kft.** nem tűnt olyan cégnek, amely nem fizetőképese, ezért alaptalan az alperes állítása, miszerint a felperes szervezeti képviselője tudott volna arról, hogy a **L. Kft.** a bevétele kiesésének ellensúlyozására kívánja felhasználni az alperessel kötött szerződését. Azt, hogy a **L. Kft.** nem volt a szerződéskötés időpontjában fizetéseképtelen helyzetben alátámasztja az is, hogy nemcsak az alperesnek, hanem a felperesnek is kifizetett kb. 14 000 000 Ft-ot az új megrendelésekkel összefüggésben. Az alperes és a **L. Kft.** közötti féléves eredményes együttműködés a legfőbb bizonyítéka annak, hogy a felperes (szervezeti képviselője) tevőleges magatartása, illetve mulasztása nem vezetett volna szükségképpen az alperes károsodásához.

Az ítéletábra megállapítása szerint annak a körülménynek volt döntő jelentősége az alperest ért kár bekövetkeztében, hogy a **L. Kft.** és a **P. Zrt.** közötti bér munka szerződés megszűnt, amelynek időpontját a felperes szervezeti képviselője előre nem láthatta, ahogyan e bér munka szerződés fenntartását a **L. Kft.** - alperes részére történt - ajánlásakor nem is garantálhatta.

Mindezekre tekintettel a felperes szervezeti képviselőjének az alperes által állított „mulasztása” (többször-tényállási elem) és a kár bekövetkezése közötti oksági kapcsolat nem állapítható meg. Nem lehetett ugyanis megállapítani, hogy amennyiben a felperes az elhallgatott adatokat közölte volna, akkor a kár nem következett volna be. Más oldalról a kár nem amiatt következett be, mert az alperes által megjelölt adatokat a felperes (szervezeti képviselője) elhallgatta, hanem amiatt, mert a **P. Zrt.** a **L. Kft.**-vel kötött szerződést felmondta, és azt követően nem tudott a **L. Kft.** teljesíteni az alperesnek.

A felperes (szervezeti képviselője) magatartása - az elsőfokú bíróság jogi következtetésével szemben - az okozati láncolatban túl távoli és nem releváns oknak tekintendő és a felelőssége megállapítását a prevenció célzat sem indokolja.

Az ítéletábra megállapítása szerint a károsodásra vezető oksági láncolatot az alperes egyébként is megszakíthatta volna, ugyanis lehetősége lett volna a károsodási folyamat megelőzésére. A **L. Kft.** késedelmes teljesítéskor a további áruszállítást - a közöttük

létrejött szerződés 6. pontjára tekintettel - leállíthatta volna, vagy egyéb biztosíték adásához köthette volna, amint azt a 2007. októberi szállítások esetében meg is tette. Az alperes azonban egy olyan gazdasági döntést hozott, amikor továbbra is teljesített, amelynek következményét vállalnia kell és az annak kockázatával járó károsodást - az adott esetben - nem háríthatja át a csupán a szállítási szerződés létrejöttében közreműködő felperesre.

Mivel az alperes a beszámítási kifogásában a kártérítési követelésen túl más igényt nem érvényesített, ezért az ítélet tábla az okozati összefüggés hiányát észlelve a kártérítés további bizonyítandó elemeire vonatkozóan a fellebbezési eljárásban vitatott, elsőfokú bíróság által megállapított tényállás további felderítését mellőzte, nem vizsgálta az alperesnek a kármegosztás mértékére, a kár összegének számítására vonatkozó kifogásait és a kártérítés jogalapja hiányában a másodfokú eljárásban a Ptk. 247. §-a (3) bekezdésében foglaltak szerint előterjesztett beszámítási kifogást is alaptalannak találta.

Az alperes a felperes kereseti kérelmét jogalapjában és összecszerúságában is elismerte, a kártérítés jogcímén előterjesztett beszámítási kifogása azonban - a fentiekben részletezettek miatt - alaptalannak bizonyult, ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperes marasztalását a felperes keresetének megfelelően - a késedelmi kamatokra is kiterjedően - felemelte.

Az ítélet tábla a megváltozott pervesztességi-pernyertességi arányra tekintettel felemelte a felperes javára járó perköltség összegét is. A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a teljes egészében pernyertes felperes perköltségét az alperes köteles viselni. A perköltség összegének megállapításánál az ítélet tábla figyelemmel volt a felperes által lerótt 851 000 Ft kereseti illetékre, illetve a jogi képviselétével felmerült ügyvédi munkadíjból eredő perköltségére is, amelyet - a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban - a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján hivatalból határozott meg bruttó 635 000 Ft-ban „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. §-a (1) bekezdése, (2) bekezdésének a) és b) pontjai, (6) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárás során felmerült költségeit (lerótt illeték, ügyvédi munkadíj) maga köteles viselni. Köteles továbbá megtéríteni a fellebbezési eljárásban alapos fellebbezéssel élő pernyertes felperesnek a másodfokú eljárás során felmerült költségeit a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, amely egyrészt a felperes által lerótt 494 200 Ft fellebbezési illetékből, másrészt pedig a másodfokú eljárás során az ügyvédi képviselettel felmerült költségéből áll, amely utóbbinak az összegét az ítélet tábla a Rendelet 3. §-a (1) bekezdése, (2) bekezdésének a) és b) pontjai, valamint (5) és (6) bekezdései és 4/A. §-a (1) bekezdése alapján állapított meg bruttó 254 000 Ft-ban.

D e b r e c e n, 2012. május 9.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. a tanács elnöke - előadó bíró, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -